OKÓLNIK 4ty.

CENTRALIZACYA

TOWARZYSTWA DEMOKRATYCZNEGO POLSKIEGO

DO

OGÓŁU TOWARZYSTWA.

Obywatele!

Nim okólnik, obejmujący kwartalne zdanie sprawy, wyjdzie z druku, zwracamy uwagę waszą na inny przedmiot.

Jedną z głównych czynności Towarzystwa, było zawsze coraz większe i głębsze rozwijanie jego myśli, i jéj zastosowanie, równie do bieżących, jak do przyszłych kraju potrzeb. Polska znajdowała się ciągle, i dziś jeszcze w takiém znajduje się położeniu, iż potrzebuje od nas pomocy tego rodzaju. Przestrogi i rady pojedynczych osób, szerzyć tylko mogą indiwidualne, a tém samém mniéj pewne, stronne, często błędne, bo wszechstronną dyskussyą nierozjaśnione pojęcia; kiedy Towarzystwo nasze, kilkonastoletniém życiem publiczném wykształcone, złożone ze wszystkich pierwiastków społeczeństwa polskiego, przedstawia rękojmię i dojrzałości sądu, i bezstronnego na rzecz zapatrywania się. Dziś więc kiedy usiłowania w kraju, głównie są zwrócone na oznaczenie i użycie środków pojednania żywiołów, rozdwojonych chytrą polityką nieprzyjacioł Polski, my, jako Towarzystwo, przyjść także powinniśmy z naszemi myślami i radami.

Wiadomo wam Obywatele, iż przed 1847 r. czynna propaganda usiłowała utwierdzić w massie szlachty przekonanie, iż bez wymierzenia zupełnéj ludowi sprawiedliwości, zrzucenie obcego jarzma jest niepodobne. Nie tajno wam również, iż nieprzyjaciele Polski, czując niebezpieczeństwo jakiém groziła im propaganda w tym duchu prowadzona, użyli wszelkich środków, aby ją sparaliżować, aby powszechnemu zbratnieniu się społeczeństwa polskiego zapobiedz, lud przeciwko zbliżającéj się do niego szlachcie oburzyć.

Obiecali mu wolność i swobody, których dać nie byli w stanie; bo dając je, naruszyliby fundamentalne własnych państw podstawy, na niewoli mass oparte. Dziś więc zmuszeni są nieść cząstkowe tylko i pozorne ulgi; ale niosąc je rzucają w duszę ludu wątpliwość, czy objawione ruchem 1846 r. zamiary, były rzeczywistym wypływem szczeréj chęci wymierzenia uciśnionym massom zupełnéj sprawiedliwości.

Taki jest obecny stan rzeczy. Centralizacya nie zaniedbuje, ze stanowika swojego, iść w pomoc krajowi, podawaniem mu skutecznych środków. Towarzystwo może również przyjść mu w pomoc, wesprzeć usiłowania swojéj Naczelnéj Instytucyi, przez objawienie zbiorowego zdania swojego. Wolne od miejscowych względów i wpływów, może dać braciom w kraju pracującym, bezinteresowne rady, z wyższego zapatrywania się na rzeczy czerpane, które utwierdzą w nich nabyte już przekonania, a jaśniéj wykażą fałszywość dróg innemi myślami wskazywanych. Wśród tysiąca myślących, nie jeden zapewne objawi się szczęśliwy pomysł, nie jeden trafny środek.

Z tych to przeważnych względów, podajemy pod rozwagę Towarzystwa kwestyę następującéj treści:

Jakie w dzisiejszém położeniu, użyte być powinny środki, dla zniszczenia usiłowań nieprzyjacioł Polski, dążących do rozdwojenia narodu naszego?

Odpowiedzi na tę kwestyę, w kształcie oddzielnych rozpraw, oczekiwać będziemy do końca grudnia r. b. Po ich otrzymaniu, umieścimy je dosłownie w oddzielnéj broszurze, dołączając nasze w tym przedmiocie pojęcia.

Versailles, dnia 15 października 1847.

Sekretarz: *Wiktor Heltman.*

Prezydujący *Franciszek* Sznajde.

ZMIANY W LICZEBNYM STANIE TOWARZYSTWA
Od Okólnika 13go z dnia 1 lipca 1847.

PRZYSTĄPILI :

w *Angers* (Maine-et-Loire).

Holtorp Hieron, dnia 21 lipca b. r.

w *Bar-le-Duc* (Meuse).

Karczewski Teodor, dnia 17 sierpnia r. b.

w *Hävre* (Seine-Inférieure).

Blum Eleazar, dnia 25 maja r. b.
Zagrodzki Adam, dnia 16 lipca r. b.

w *Lyon* (Rhône).

Winnicki Adolf, dnia 21 września r. b.

w *Nantes* (Loire-Inférieure).

Możdżyński Feliks, dnia 22 sierpnia r. b.

w *Paryżu*.

Biechoński Zygmunt, dnia 15 sierpnia r. b.

w *Reims* (Marne).

Pyzalski Antoni, dnia 5 września r. b.

w *Ste-Livrade* (Lot-et-Garonne).

Bądkowski Józef, dnia 29 sierpnia r. b.
Malewicz Ignacy, ditto.
Neyburg Ignacy ditto.

w *Simorre* (Gers).

Besthorn Jan, dnia 4 września r. b.

w *Villneuve-sur-Lot* (Lot-et-Garonne).

Lewandowski Józef, dnia 24 sierpnia r. b.
Zabielski Franciszek, dnia 7 sierpnia r. b.

WYKREŚLENI.

1. Kościelecki Leon, wyrokiem Sądu Bratniego Sekcyi Bordeaux, dnia 26 czerwca r. b., za podanie się do amnestyi.

2 — 10. Czajkowski Tomasz — Kędziora Marcin — Kolomyjski Stanisław — Lenkiewicz Tadeusz — Machaj Adam — Mankowski Jan — Rogulski Bazyli — Sakiewicz Wincenty — Terlecki Michał : wyrokiem Sądu Bratniego Sekcyi

Hâvre, dnia 26 czerwca r. b., jako niepojmujący obowiązków członków Towarzystwa, jako przeciwnicy organizacyi tegoż i nieprzynoszący mu żadnego pożytku.

11. Sochaczewski Franciszek, wyrokiem Sądu Bratniego Sekcyi Reims, dnia 6 lipca r. b., jako niechcący należeć więcéj do Towarzystwa bez żadnych ważnych powodów.

12 — 20. Bielkiewicz Floryan — Bielkiewicz Michał — Kuliński Bolesław — Leniewicz Konstanty — Neumark Leon — Neumark Jan — Wawrowski Tomasz — Wiszniewski Stefan — Wittorski Michał : wyrokiem Sądu Bratniego Sekcyi Poitiers, dnia 1 sierpnia r. b., jako mający tak o Towarzystwie jak i o jego Naczelnéj Władzy mylne i nierozważne pojęcie, a ogólnemu interesowi narodowemu i działaniom Towarzystwa szkodliwe, i jako rozmyślnie przestępujący przepisane prawa.

21. Jarociński Jan-Nepomucen, wyrokiem Sądu Bratniego Sekcyi Angoulême, dnia 1 sierpnia r. b., za niepodzielanie zasad Towarzystwa.

22 — 24. Aleksandrowicz Józef — Bujłło Józef — i Szachrajow Andrzej : wyrokiem Sądu Bratniego Sekcyi Reims, dnia 8 sierpnia r. b. — pierwsi dwaj, za nieczynność i obojętność ; trzeci, za złe nałogi.

25. Kasztan Józef, wyrokiem Sądu Bratniego Sekcyi Angers, dnia 12 sierpnia r. b., za niemoralne postępowanie.

ZMARLI.

Zielanowicz Wincenty, w czerwcu r. b., w Guernessy (Anglia).
Chalgasiewicz Stanisław, d. 14 czerwca r. b. w St.-Martin-les-Fontaines (Rhône).
Wolański Jan, d. 26 czerwca r. b. w Montpellier (Hérault).
Wiśniowski Teofil, powieszony we Lwowie d. 31 lipca r. b.
Jasielski Feliks. d. 1 sierpnia r. b. w Poitiers (Vienne).
Stadnicki Szymon, d. 5 października r. b. w Evreux (Eure).

Za zgodność : Sekretarz Centralizacyi :

Wiktor Heltman.

W drukarni L. Martinet, przy ulicy Jacob, 30.